

No de akár meddig bizonyítgatunk is egymás ellen, alig fogjuk ezen az uton elhatározhatni, melyik fűrészszer a jobb. Hanem tesztek egy más ajánlatot, mely előbb célra vezethet.

Hasonlitsuk több fűrésztelep eredeti több évi számláit össze, persze egészen entre nous, mert vannak dolgok, melyeket én legalább nem akarok urbi et orbi kikürtölni, és ha találunk egy rendszert, mely kevesebb befektetési tőkével és kevesebb favesztéssel kicsiben és nagyban jobb és olcsóbb fűrészsanyagot termel, mint a velencei fűrés, akkor én leszek az első, a ki elismerem, hogy csalatkoztam.

Fagyapot gyártás.

Közli: Belházy Jenő, m. kir. erdőigazgatósági titkár.

Amerikában körülbelül 4 év óta nagymennyiségben és sokféle célra használnak egy fahulladékokból készített gyártmányt, mely finom gyapjuhoz hasonló faszálakból áll és általában fagyapot (Holzwolle) nevet visel. E gyártmány főleg csomagolásra használtatik s mint ilyen jutott el Európába is, hol azután szintén megkísérlették előállítását, miután alkalmazásánál azt tapasztalták, hogy nemcsak csomagolásra, de párnák, derekaljak és bútorok tömésére is igen alkalmas. Aztán használható az állattenyésztésnél alom helyett, a gépek kenésénél (a vasuti kocsik tengely kenésénél) kenőcs felfogó és megtartó anyag gyanánt, a folyadékok tisztításánál pedig szűrőképen. A fagyapotot mindenféle fahulladékból elő lehet állítani, s egy egyszerű géppel, mely e célra használtatik naponkint, a gyapju finomságához képest, egész 450 kilogramot is lehet készíteni. Bátran azt lehet tehát állítani, hogy a fagyapot a széna és szalmával szemben is a legolcsóbb csomagoló anyag.

A derekaljak (madrácok) és bútorpárnák kitömésénél pedig az az előnye van a fagyapotnak, hogy a lószőr után a legnagyobb ruganyossággal bír, s mint állítják, gyanta tartalmánál fogva a férgek elszaporodására, és a nedv felvételére sem oly alkalmas, mint más tömőanyagok. Ez irányban tett sokoldalú kísérletek után ma már a fagyapot, csakugyan gyakran alkalmaztatik, párnák és derekaljak kitömésére különösen kórházakban. S miután a fagyapot kellő finomságban előállítva nagyobb ürt tölt ki, mint a gyapothulladék, a mely utóbbi eddig a vasuti kocsik tengelyeinek kenésénél talált alkalmazást, s miután a fagyapot a közönséges gyapotnál erősebb és az olaj által nem ragasztatik annyira össze, mint a közönséges gyapot, ellenben nem vesz fel anuyi olajat magába, mint az utóbbi, s így az olajból igen kevés megy veszendőbe: ezért a fagyapotnak a kenő tokhoz való ily czélú felhasználása mindinkább általánossá válik s azt lehet állítani, hogy a közönséges gyapotot e téren nem sokára teljesen kiszorítja.

A fagyapot előállítása igen egyszerű vasból épült gépen történik, melynél a súlykerék egyuttal forgatyu korongul is szolgál. Erre egy vezető rud van alkalmazva, mely egy vaszánt ide-oda tol. A szánban egyszerű vágó szerszámok vannak elhelyezve, melyek egy csoport sűrűen egymás mellett álló függélyes hegyes késből (ezek távolsága adja részben a gyapot finomságát), és egy vízszintesen működő széles gyaluból állanak.

A hegyes késecskék bevágásokat tesznek a fába, a lapos gyalu pedig levágja a szálakat és a gépasztal alá hányja. Két, a szán fölött elhelyezett hornyolt henger, mely a szán minden egyes mozdulatánál időközönként bizonyos mérvben forog, tartja a feldolgozandó fát, és a forgatyuhoz legközelebb fekvő henger, egy csiga által működő nehezék és fogas kerekek segítségével folyvást a fához nyomatik, oly módon,

hogy a feldolgozandó fa erősen tartatik és a gép minden mozdulatánál bizonyos mérvben a gépasztalhoz tolatik. Egy, a csigán alkalmazott emeltyű lehetségessé teszi, hogy e kerék hátra- vagy előtolása gyorsittassék s így a második, előtte fekvő henger is gyorsabb ide-oda irányuló mozgásba hozassék, mi által különböző hosszúságu fadarabok is késedelem nélkül kerülnek a gép alá.

A gépet egy gyermek is vezetheti, kinek kötelessége abban áll, hogy a szijak segélyével egyszer mozgásba hozott gép hengerei közzé a fadarabokat egymásután betolja; ezt balkezével teszi, jobbjával pedig a csigán alkalmazott emeltyű segélyével, az első hengert a különböző fadarabok hosszúságához képest a hátulsó hengerhez közelebb vagy távolabb állítja. Ha a hengerek a fát megfogták, akkor már többé nem szükséges azt kézzel tartani, a hengerek magok is elviszik a gép alá, úgy, hogy a nem nagyon csekély hosszal bíró fadaraboknál egy fiu a gép ellátásához elégséges. A gép elhelyezéséhez a hajtószij irányában mérve 3.20 méter hosszú, és 1.06 méter széles hely szükséges. A hajtó korong 50 *cm* átmérőjű és 15 *cm* vastagságu, és percenként mintegy 150 fordulatot tesz. Egy ilyen gépen 10 órai napi munkával, a készített anyag csekélyebb vagy nagyobb finomságához képest, 250—450 kilogram fagyapotot lehet előállítani. Minden ilyen gép rendszeren csak egyforma vastagságu fagyapotot gyárt, lehet azonban külön megrendelendő csigakerekkel azt oly módon is használni, hogy 1 miliméter vastagságból 3, 5, 10 és 15 faszál is kikerül.

A faszálak szélessége tetszés szerint változtatható a szerint, a mint a függélyesen működő hegyes késecskéket betétek alkalmazásával egymáshoz távolabb vagy közelebb állítjuk be. Azon hajtóerő, mely egy ilyen gép hajtásához szükséges, 1—2 lóerőnek felel meg.

A gépen gömbölyű, négyszegletes és lapos fahulladékok is feldolgozhatók, csakhogy legnagyobb méreteiknek hosszban 47 *cm*-t, szélességben 14.5 *cm*-t nem szabad túlhaladni. A magasság nem mérvadó, előnyös azonban, ha 50 *cm*-nél ez sem nagyobb.

A feldolgozás végett e gépbe betett darab 3 *cm* vastag négyszegletes léczet hagy hátra, tehát a fahulladék nagyon csekély.

A gép tiszta súlya 720 kilogram, becsomagolva 870 kilogram.

Három *exoticus* selyemhernyó.

Irta : P i s ó Kornél, m. k. faraktártiszt.

Szabad időmet többnyire kedvencz tárgyaim, a növény- és rovarattal töltvén, mint erdész, természetesen előszeretettel viseltetem az erdei, vagyis azon rovarfajok iránt, melyek a fák nedvei és leveleivel élnek, s a midőn hazánkban a honos erdei rovarfaunával nagyjából megösmerkedtem, azon óhaj ébredt föl bennem, hogy némileg a többi európai országok és a meleg éghajlatu vidékek rovarfaunájával is megösmerkedhessem.

Több hazai és német-, francia-, olaszthoni stb. rovarászokkal és természetbuvárokkal állván összeköttetésben, ezek segítségével és szivességéből már számos *exoticus* lepkefaj van birtokomban,*) melyeket most itthon jó eredménnyel nevelhetek.

E lepkékkel együtt birtokomba jutott oly három faj is, a melyek nemcsak általános, de erdőgazdasági szempontból is valóban nagy fontossággal bírhatnak, miért is figyelmünket nagy mértékben megérdemlik.

*) A rovarattal foglalkozó szaktárs uraknak, kívánatra készséggel engedek át ezek petéi, vagy bábjai közül, tenyésztési utasítással együtt. P.